

Man skal være optimist

Som økologisk solbærproducent skal man være optimist, mener landmand Finn Bilberg, der har taget udfordringen op med selv at stå for salg, prifsættelse og logistik af sine usprøjtede solbær

✎ Annemarie Bisgaard

For mange landmænd er det produktionen af afgrøder i marken, der optager tankerne, og i mindre grad salg og afsætning. Korn eller frø tipper typisk af hos den lokale foderstofforretning til aftalt pris eller salgstidspunkt. Så skal landmanden ikke tænke mere på det. Men når man bevæger sig ind i produktion af frugt- og bærafgrøder, melder der sig en ny verden, ikke kun hvad angår selve produktionen i marken men i særdeleshed også med hensyn til afsætning, pris og logistik.

Sådan er det også for Finn Bilberg, Astrup Hedegaard, der ved siden af sit deltidsjob som IT-medarbejder på Skjern Tekniske skole driver 50 ha økologisk landbrug med hestebønner, frøgræs, havre, kløvergræs og solbær mellem Videbæk og Skjern.

Intet spildareal

Finn Bilberg blev i 2017 inspireret af en landmandskollega til at plante barrodsplanter af solbærsorten Ben Alder ekstensivt på 7,5 ha af sine marker. Med det økologiske frugt- og bærtillæg som basis plantede han buskene med ni meters

Finn Bilberg, Astrup Hedegaard, har optimismen i behold, selv om der er væsentlig flere udfordringer i økologisk solbærproduktion og -salg end i landbrugsafgrøder. Resultatet af anstrengelserne er et meget flot høstprodukt, her Ben Hope, der er solgt til ciderproduktion på Sjælland.

afstand, så der er plads til landbrugsafgrøder imellem. Et par år senere satte han yderligere 9,0 ha solbær direkte som stiklinger af sorten Ben Hope.

- Jeg kan godt lide, at man kan udnytte hele arealet til afgrøder, og at der ikke er tomt mellem rækkerne af bærbuske. Der er ikke noget spildareal her. Det hele er udnyttet. Desuden er det tiltalende, at buskene bryder de monotone marker, og de er også med til at øge biodiversiteten i landskabet, siger Finn Bilberg, der

Økologiske bær af sorten Ben Alder.

I den ekstensive solbærproduktion på Astrup Hedegaard dyrkes al jorden. Intet går til spilde, fordi græsset dyrkes helt ind til solbærrækken.

dyrker græs til slæt mellem rækkerne. Græsset aftager en lokal kvæglandmand.

Salget er udfordrende

- Inden plantning havde jeg sammen med tre andre jyske solbærkolleger med tilsvarende produktion en aftale med Thy Økobær om at aftage råvaren. Det gik også fint det første år, men Thy-firmaet måtte takke nej sidste år, hvor vi i stedet var heldige at få bærrerne afsat til Søbogaard. Det kunne ikke lade sig gøre i år, fordi der stadig er solbær på lager fra sidste år, hvor Covid-19 bremsede salget, fortæller Finn Bilberg, der sammen med sine solbærkolleger - indtil kort tid før høst - var nervøs for, om bærrerne overhovedet kunne sælges i år.

- Når man selv skal stå for salget, er der mange udfordringer, man ikke er vant til som landmand. Først skal man opdrive en eller flere, der vil købe. Dernæst skal man optræde som sælger og aftale pris, og endelig skal logistikken med høst,

Finn Bilberg er godt tilfreds med sin bugserede halvækkehøster, som han købte brugt. Finn Bilbergs svoger, Poul Sørensen, hjælper med at sortere urenheder fra bærrerne, når de rammer kassen.

emballage, køling, transport og afregning falde i hak. Det er temmelig besværligt, og det har da også givet anledning til vågne nattetimer, indrømmer Finn Bilberg, der er glad for erfagruppen med de andre solbæravlere.

- Indtil kort før høst, havde jeg ingen aftaler på plads, siger den vestjyske bæravler, der glædede sig over, at jungletrommerne i branchen gik i gang 'fem minutter i tolv'.

- Her blev jeg kontaktet af tre vin- og ciderproducenter - Æblerov, Decideret og Copenhagen Winery - der kan aftage hele årets høst, cirka seks tons i alt. Prisforhandling var der ikke meget af, de betaler den mindstepris, som jeg ikke vil gå under. Vi bliver nødt til at få en 'rimelig' afregning for et produkt, som er helt usprøjtet, og som derfor ikke giver højt udbytte, siger Finn Bilberg, der ikke vil røbe afregningsprisen.

Ukrudtsbekæmpelse

Når solbærbuske dyrkes ekstensivt sammen med landbrugsafgrøder uden ukrudtsfri striber omkring buskene, stiller det store krav til både ukrudtsbekæmpelse og gødskning, hvis solbærbuskene skal have en chance.

- Med hensyn til ukrudt har jeg især mærket udfordringerne i de først plan-

tede buske, hvor godt halvdelen blev plantet direkte i jorden, som vi holder rent med radrenser, hakning og håndlugning. Resten af solbærrerne har vi plantet eller stukket i ukrudtsdug, og her er der langt færre ukrudtsproblemer, fortæller Finn Bilberg, der ikke har oplevet problemer med hverken mosegrise eller mus under dugen.

Gødningen klarer den økologiske solbæravler med svinegylle, der spredes ud over hele arealet, cirka 38 tons pr. ha om foråret. Hertil kommer 250 kg vinasse pr. ha. Efter høst giver han et par kilo kvæggylle pr. solbærplante direkte i buskrækken.

Det bliver bedre i morgen

Selv om der har været udfordringer med afsætningen af solbær i år, synes Finn Bilberg stadig, at det er spændende at kombinere landbrug med bæravl.

- Man skal være optimist, og det er jeg. Jeg tror på det. Det bliver vel lettere næste år, ikke mindst fordi der er udsigt til, at arealet med økologiske solbær falder i Danmark, smiler Finn Bilberg, inden han haster op i traktoren igen. Bærrerne bliver afhentet inden for et par timer.

Alle bær blev umiddelbart efter høst - i begyndelsen af august - fragtet til Sjælland med transporten betalt af køberne. ■

